

M 11d Bjergby, Bjergby Mølle og Bjergby Møllegård: Ejet af Christen Pedersen der var far til Frants Christensen. Blev overtaget af Frants bror Søren Nørmark

Da Christen Pedersen sælger Nørmark, beholder han som tidligere nævnt parcellen M 11d som ligger syd for 11a. Samtidig, den 20-6-1876, køber han M 8g af hartkorn 0301 $\frac{1}{4}$ af gårdejer Christian Christensen. Den pågældende matrikel var udstykket fra Niels Jensen Lunds¹ gård M 8a som aftægtssted for hans enke Mette Johanne Christensdatter². Hun sælger ejendommen til svigersønnen Christian Christensen på det vilkår at skal give hende aftægt i huset på matriklen. Bliver hun utilfreds med aftægtsforholdene skal svigersønnen bekoste et andet aftægtshus i eller ved hans gård i Uslev i Mygdal Sogn. Om dette er årsagen til hun fraflytter huset, vides ikke men fra den 3-7-1876 er aftægten overgået til M 6a på den gård, hvor svigersønnen bor. Her dør hun også i 1880.

I 1882 får Christen Pedersen lov at dele matriklen i 2 dele: M 8g og M 8l og året efter sælger han M 8g til Jens Christian Nielsen som er søn af den tidligere ejer Mette Johanne Christensdatter. Christen Pedersens ejendom består herefter af M 11d og M 8l.

På M 11d opfører Christen Pedersen i 1882 en mølle.

Bjergby Mølle, Skagen Landevej 225 A, Hjørring, Matrikel nr. 11q. Personen på billedet er ukendt. Datering 1900-1940. Ukendt fotograf. Historisk Arkiv Hjørring

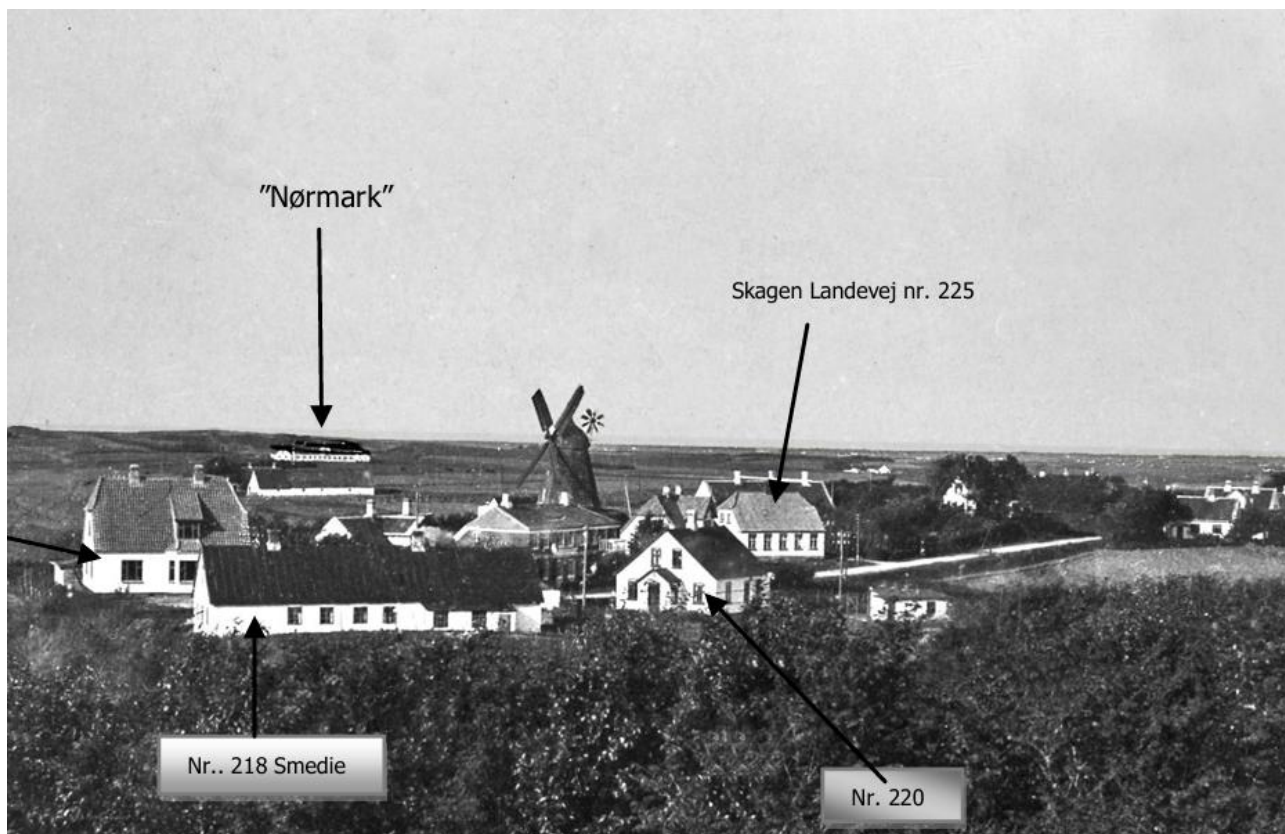
Møllen var opført af Christen Pedersen i 1882. den afløste en mindre mølle der lå lidt længere mod nordøst.

I 1890 blev Bjergby Mølle overtaget af Christen Pedersens søn Søren Christensen Nørmark som året forinden havde fået næringsbrev som møller og bager. Søren Nørmark byggede Bjergby Møllegård over for Møllen og fra 1882 til 1920 var Bjergby Mølle en del af "Bjergby Møllegård".

Bjergby Mølle blev revet ned omkring 1960.

¹ Niels Jensen Lund dør 8-12-1858, 45 år gammel: "drikfældighed anføres som årsag til hans død". Kirkebogen Bjergby Sogn 1843-1864 opslag 170

² Skøde-og Pante Protokol Vennebjerg Herred 1866-1871 opslag 550

Billedet er taget nord-vest med gården Nørmark liggende i baggrunden på Brudehøjvej og Bjergby Mølle og Bjergby Møllegård ved Skagen Landevej. Huset med 1. sal foran møllen er nr. 221 blev købt af Søren Nørmark og fungerede blandt andet som brevudleveringssted. Lokalhistorisk Forening for Bjergby og Mygdal.

Christen Pedersen og Sophie Hansdatter fik som krævet i forbindelse med salget af Nørmark leveret arbejdskraft til deres mindre brug og tørvemose og de bor på deres ejendom frem til 1890. Den 11-2-1890 dør Sophie Hansdatter i alder af 75 år³ og Christen Pedersen beslutter sig for at sælge og gå på aftægt. Den 11-8-1890 bliver denne skøde-og aftægtskontrakt indgået i Hjørring mellem Christen Pedersen og hans yngste søn Søren Christensen Nørmark:

876
25/6 1890
last Pastor
at H. 11/8 90
indkommet
af Søren N.
af Hjørring
til Christen
Pedersen
5/7 1897

1890 d. 18 August.
Hjørring 30/8. 83 R. 60 pr.
Skjød og aftægtskontrakt
Underskrevet Søren Nørmark
Drogmand Christen Pedersen af Hjørring
by. Skjød og aftægt overdrager hermed
til sin søn Søren Christensen Nørmark
nedennævnte mig i følge Skjød
af Hjørring 11/8 90. Hjørring 1890
og 3/8 1890. Hjørring 1890
Hjørring 1890.

³ Kirkebogen Bjergby Sogn 1879-1891 opslag 97

Undertegnede sognefoged Dannebrogsmand Christen Pedersen af Bjergby skøder og endelig overdrager herved til min søn Søren Christensen den nedennævnte mig ifølge skøder tinglyste henholdsvis 9. januar 1865 og 3. juli 1866 tilhørende ejendom i Bjergby by og sogn, skyldsat således mat.nr. 11d af hartkorn 0502½ og mat.nr. 8c af hartkorn 0102 ¾. I alt 0642 og skal denne ejendom - med påstående bygninger hvorunder en hollandsk vejrmølle med kværn, værker og inventarium stående og løbende redskaber – tillige med anden mur-og sømfast tilbehør, hvorunder også bageri med inventarium, avl, afgrøde og gødning, avls- og mejeri redskaber, udbo og indbo, dette sidste med undtagelse af hvad jeg har forbeholdt mig til personlig brug – herefter tilhøre min søn med de almindelige rettigheder og byrder hvor med jeg har ejet samme, i hvilken henseende bemærkes, at køberen er bekendt med og respekterer, at der fra det førhen samlede mat. Nr. 8 ved dokument tinglyst 10.januar 1853 er bortfæstet jord på langt åremål. Det forbeholder derhos nuværende og tilkommende ejer af gården matr. Nr. 11a, 11e og 7g Bjergby den dem af mig indrømmede ret til fri og uhindret færdsel fra bemeldte ejendom ud til landevejen fra Hjørring til Skagen over ejendommen mat. Nr. 11d ad den over samme til dette brug udlagte vej mod at brugeren dog holder vejen i farbar stand og bliver denne vejrettighed særlig at tinglyse som servitut på den overdragne parcel og at hæfte på denne nedenefter 6600 kroner til Kreditforeningen.

Det forbeholdes mig derhos – så længe jeg lever vederlagsfri bopæl på ejendommen som også alt fornødent til livets ophold i fællig med ejeren og hustru, så at jeg på denne måde forsynes med føde og drikke, lys og varme, klæder, vask og renlighed, pleje og opvartning. Alt således som jeg allerede i nogen tid har modtaget det. Endvidere forbeholder jeg mig den vestre del af haven til fri og udelukkende afbenyttelse. Fremdeles er ejeren pligtig til tolv gange årlig – når jeg forlanger det – at afgive mig passende og vederlagsfri befordring til og fra Hjørring eller rejser af bestemt vejlængde. Endelig bekoster ejeren min hæderlige og anstændige begravelse efter egnens skik og brug, dog at han som vederlag herfor modtager de løvsøregenstande indbo, penge trøje og gangklæder jeg ved min død måtte være ejer af.

Skulle jeg ikke finde mig tilfreds med den her beskrevne måde at få livets ophold, da skal ejeren være pligtig til på min fordring på sin bekostning at indrette 10 alen af vestre ende af den ejendom med våningshus til vederlagsfri beboelse for mig. Det indrettes efter mit anvisende til en passende bolig for mig med to stuer, skorsten, kokekælleovn og gang med særlig udgang, og bliver denne beboelse af ejeren at vedligeholde – så længe jeg lever – forsvarlig såvel indvendig som udvendig.

Også i dette tilfælde beholder jeg – lige som til ejendommens øvrige lokaliteter og afbenyttelse af brønden i gården. den ovenhandlede brug af vestre ende af haven, lige som jeg skal have fri og uhindret adgang til. Fremdeles er jeg berettiget til at modtage pleje og opvartning og til at kræve kørsel aldeles som foran beskrevet, ligesom ejeren også i dette tilfælde på ovennævnte vilkår bekoster min hæderlige og anstændige begravelse.

Men i øvrigt træder i stedet for mit ovenfor nævnte krav på at forsyne med alt forudsat til livets ophold et krav på at få udbetalt af ejeren årlig 400 kr. hvilke 400 kr. erlægges med en fjerdedel hver 1. januar, 1. april, 1.juni og 1. oktober, første gang i den af disse terminer som indtræder først efter

at jeg er flyttet i min udskilte lejlighed til hvilket tidspunkt ejeren skal vedblive at yde mig livets ophold som foran først er beskrevet.

Selv om jeg helt skulle flytte bort fra ejendommen skal dog præsteres mig før meldte 400 kr., ligesom ejeren også bekoster min begravelse på ovennævnte vilkår. Alene af hensyn til benyttelsen af det stemplede papir anslås før meldte aftægt at have en årlig værdi af 400 kr. foruden beboelse og pleje og opvarthning samt kørselspræstationer af værdi 100 kr. i alt 500 kr., hvilket 5 gange taget er 2500 kr. Lægges hertil værdien af boligens indretning 100 kr. samt begravelsen 50 kr. bliver aftægtens kapital 2650 kr.

Christen Pedersen havde med ovennævnte dokument sikret sit otium ganske grundigt og han dør da også fredeligt hos sønnen 4 år efter den 10-11-1894 i en alder af 81 år⁴.

Søren Nørmark havde i 1889 fået næringsbrev som møller og bager og drev ved siden af dette et landbrug med svineavl alt sammen med basis i den i 1890 nybyggede Bjergby Møllegård. Senere kom der også et "brevsamlingssted" til. Ved siden af dette beklædte Søren Nørmark en lang række tillidshverv i sognet og var sognerådsformand fra 1894 til sin død. Han var desuden medstifter af og aktiv i Det Radikale Venstre.

I 1919 solgte Søren Nørmark møllen og Bjergby Møllegård og flyttede ind i huset på Skagen Landevej nr. 221 som lå på en parcel M 11h der tidligere var udstykket fra Søren Nørmarks ejendom og i nogle år havde været bolig for lægen. Nu blev det brevssamlingssted og bolig for Søren Nørmark og Ane Henrikke Henriksen.

Skagen Landevej 221, Bjergby-Mygdal lokalhistoriske Forening

⁴ Kirkebogen Bjergby Sogn 1892-1905 opslag 147

I skriftet: "Sognerådet arbejder for de gamle" skrevet af Hans Højlund-Carlsen, Bjergby-Mygdal lokalhistoriske Forening fortæller Hans Højlund-Carlsen om postvæsenet i Bjergby ud fra nedenstående foto:

Lidt fra en svunden tid. "Brevsamlingsstedet i Bjergby dækkede i starten også en del af Retholt og en del af Astrup. Der var 4 eller 5 postbude (landposte) der udgik derfra. De blev senere reduceret til 3, da Astrup og Retholt ruterne blev flyttet fra Bjergby brev-samlingssted. Det var dagvognen fra Hjørring, som ses på siden ovenfor, der kom med den post der skulle omdeles i området. Senere var det rutebilerne der kom med posten. Hvornår der blev etableret brev-samlingssted i Bjergby ved jeg ikke, men Søren Nørmark overtog brev-samlingsstedet i 1894 og havde det til sin død i 1928. Efter hans død fortsatte hans enke som brev-samler til 1. januar 1930, hvorefter en datter, Gerda Skjoldager overtog brev-samlingsstedet og havde det til 1964.

På billedet ses fra højre: Ane Henrikke Henriksen, datteren Gerda Skjoldager, Søren Nørmark og en af de 4 herrer i baggrunden er Othenius Skjoldager.

Søren Nørmark døde 26-9-1928 og Ane Henrikke Henriksen døde 10-6-1938.

[Tilbage til forsiden](#)

